6.3.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 10.3.2026 klo 10.00 /Asiantuntijapyyntö ja kirjallinen lausunto

Asia: Lausuntopyyntö HE:stä Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10§:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5§:n muuttamisesta

Asiantuntija: yksikön päällikkö va. Juha Levomäki

Pyydettynä lausuntona Sisä-Suomen elinvoimakeskus esittää kohteliaimmin seuraavaa:

Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10§ muuttamisesta:

Kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueille tulee antaa yksinomainen päätösvalta hakemusten yhdistämisessä, jotta vältetään päällekkäiset päätökset ja ristiriitaiset tulkinnat. Yhdistämispäätöksissä kunnan tulee kuulla elinvoimakeskusta.
Asetusmuutoksen tarkoitus on epäselvä: koskeeko se hakemusten vai hallinnollisten tilojen yhdistämistä. Hallinnollinen tilojen yhdistäminen voi aiheuttaa viljelijälle haitallisia ja ennakoimattomia seurauksia, mutta korjaa aiemmin tehdyt virheelliset tilajaot.
Hakemusten yhdistämistä ja uusien tilatunnusten myöntämistä koskevat kriteerit on täsmennettävä ja yhtenäistettävä. Käsittelijälle tulee kuitenkin jäädä tapauskohtaista harkintavaltaa esimerkiksi omistuksen, määräysvallan ja sijainnin arviointiin.
Yhteistoiminta-alueiden työtä hankaloittavat tilanteet, joissa sama omistajaryhmä omistaa tiloja useilla eri yhteistoiminta-alueilla. Haasteena on myös se, mikä kunta tekee yhdistämispäätöksen, kun hakijalla on tiloja useiden yhteistoiminta-alueiden alueella.

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 § muuttamisesta

Pidämme kannatettavana muutosta, jonka mukaan ”*Tukikelpoisen alan on oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suoria viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään*”. Hallinta-ajan muutos yksinkertaistaa ja selkeyttää aikaisempaa käytäntöä ja ohjeistusta.

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 8 § muuttamisesta

Muutoksella ei ole suurta merkitystä, koska nykyinen maatalouspolitiikka ohjaa tuotantokasvien vähentämiseen ja yhäti laajenevaan viljelyyn esim. nurmi- ja monimuotoisuuskasvien osalta. Todennäköisesti aiemmin määritelty 5% raja ei tule lähivuosina ylittymään.

6.3.2026

Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5§:n muuttamisesta

Pidämme kannatettavana muutosta ympäristösopimusten (maatalousluonnon monimuotoisuus ja maiseman hoitoa ja kosteikkojen hoitoa koskevat ympäristösopimus) hallinnollisen tarkastuskäynnin ajankohdan osalta. Ehdotuksen mukaan elinvoimakeskuksen olisi jatkossa tehtävä hallinnollinen tarkastuskäynti ennen kuin edellä mainittujen ympäristösopimusten perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu.

Muutos on kannatettava, sillä muutoksella vältetään mahdollisesti turhat maastokatselmointien aiheuttamat pinta-ala muutokset ja takaisinperinnät.

Ongelmia hallinnollisten tarkastuskäyntien nopeutettuun käsittelyyn aiheuttaa elinvoimakeskusten tiukka taloustilanne, joka ei mahdollista vastaamista tämän rahoituskauden alun mukaisiin suuriin tarkastusmääriin.

Yksikön päällikkö va. Juha Levomäki